

TOIMITTANEET ANU KLIPPI,
ANNA-MAIJA KORPIJAAKKO-HUUHKA,
MATTI LEHTIHALMES & PIRKKO RAUTAKOSKI

Afasia

Aikuisiän kielihäiriöiden
aivoperusta ja kuntoutus

Gaudeamus

Copyright © 2017 Tekijät ja Gaudeamus

Gaudeamus Oy
www.gaudeamus.fi

Kansi: Lelle Kilpi

KL: 59.55, 38.551
UDK: 616.8, 615.8, 800/801

ISBN 978-952-495-440-2

Painopaikka: Printon Trükikoda, Tallinna 2017

Sisällys

JOHDANTO	7
I KIELI, KIELENKÄYTTÖ JA KIELIHÄIRIÖT	11
1 Kielen käsittely terveissä aivoissa (<i>Annika Hultén</i>)	15
2 Afasian aivoperusta ja kliininen oirekuva (<i>Matti Lehtihalmes</i>)	27
3 Työmuisti ja kieli (<i>Elisabet Service</i>)	42
4 Kaksi- ja monikielinen afasia (<i>Johanna Silvola & Matti Lehtihalmes</i>)	55
5 Ikääntyminen, viestintä ja muistisairaudet (<i>Anna-Maija Korpijaakko-Huuhka & Anu Klippi</i>)	65
6 Kielenkäyttö, vuorovaikutus ja keskustelun pulmat (<i>Anu Klippi</i>)	84
7 Käyttöpohjainen kielioppi kuntoutuksen perustaksi (<i>Maria Ahlholm</i>)	99
II KIELIHÄIRIÖIDEN TUTKIMISEN JA KUNTOUTUKSEN VIITEKEHYS	115
8 ICF-luokitus afasian moniulotteisuuden kuvaajana (<i>Anna-Maija Korpijaakko-Huuhka & Pirkko Rautakoski</i>)	119
9 Akuutti kielellinen häiriö ja sen hoito (<i>Lauri Soinne</i>)	136
10 Kielellinen neuroplastisiteetti ja kielihäiriöstä toipuminen (<i>Matti Lehtihalmes & Anu Klippi</i>)	145
11 Kommunikointiin liittyvä elämänlaatu ja sen arvioiminen (<i>Anu Klippi</i>)	153
12 Työhön paluu kielihäiriön jälkeen (<i>Antti Ahvenainen & Hanna Jäntti</i>)	164
III KUNTOUTUSMENETELMIÄ	175
13 Kielen rikastamisterapia (LET): Kehityksellistä, systeemistä afasian kuntoutusta (<i>Leena Salonen</i>)	179
14 Uusien sanojen oppiminen afasiassa (<i>Leena Tuomiranta</i>)	206
15 Sanaston valinta kielelliseen kuntoutukseen (<i>Kati Renvall</i>)	216
16 Tietotekniikka osana aikuisneurologista puheterapiaa (<i>Nana Lehtinen</i>)	224
17 Aivotutkimuksesta kuntoutukseen: Afasian intensiivinen ryhmäkuntoutus ja transkraniaalinen magneettistimulaatio (<i>Paula Heikkinen & Anu Klippi</i>)	235
18 Kertomukset afasiakuntoutuksen välineenä ja kohteena (<i>Anna-Maija Korpijaakko-Huuhka</i>)	244

19	Keskustelu afasiaterapiassa (<i>Asta Tuomenoksa</i>)	255
20	Afaattinen ihminen ja lähi-ihminen Afasian paripuheterapia APPUTEssa (<i>Riikka Brunou, Anu Klippi & Pirkko Rautakoski</i>)	266
21	Vaikeasti afaattisten ihmisten kommunikaatiokurssit (<i>Pirkko Rautakoski</i>)	275
22	Aivovammoista johtuvat vuorovaikutuksen häiriöt ja niiden kuntoutuksen haasteet (<i>Marjaana Raukola-Lindblom & Riitta Vartiainen</i>)	287
23	Muistisairaiden ihmisten kielen ja kommunikaation kuntoutus (<i>Seija Pekkala</i>)	303
IV TUTKIMUSLINJOJA JA TULEVAISUUDENNÄKYMÄ		
24	Kaksisataa vuotta afasian tutkimusta (<i>Anu Klippi</i>)	316
25	Aikuisten kielihäiriöiden kuntoutus Suomessa (<i>Anna-Maija Korpijaakko-Huuhka, Riitta-Leena Manninen & Anu Klippi</i>)	335
26	Afasiaterapian vaikuttavuustutkimus (<i>Anna-Maija Korpijaakko-Huuhka & Anu Klippi</i>)	347
27	Monitieteinen afasiatutkimus (<i>Anu Klippi, Anna-Maija Korpijaakko-Huuhka, Matti Lehtihalmes & Pirkko Rautakoski</i>)	360
Liite 1. Havainnekuva klassisen afasiateorian mukaisista vasemman aivopuoliskon alueista		
		368
Liite 2. Litteraatiomerkit		
		369
KIRJALLISUUS		
		370
SANASTO		
		418
HAKEMISTO		
		435
KIRJOITTAJAT		
		442